

Prvi slovenski dnevnik v
Zjednjene državah.
Izhaja vsak dan izvzemši
nedelj in praznikov.

Glas Naroda

List slovenskih delavcev v Ameriki

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER, SEPTEMBER 21, 1903, AT THE POST OFFICE AT NEW YORK, N. Y., UNDER THE ACT OF CONGRESS OF MARCH 3, 1879.

Štev. 193.

NEW YORK, v četrtek, 24. decembra, 1903.

Leto X.

Katastrofa na železnici.

63 mrtvih, 30 ranjenih.

Pittsburg, Pa., 24. dec. V New York vozeli ekspressni vlak "Duquesne Limited" od Baltimore & Ohio železnice, skočil je ponosni mod Dawsonom in Connellsburg iz tira. Dva osobna voza sta padla v reko, jeden voz se je vnel in 63 osob je bilo usmrtenih.

Kačih 30 osob je težko ranjenih. Vsi potniki, kateri so bili v kadilnem vozu, so bili usmrteni. Iz loko-motive je uhalj par v prvi potniški voz in je oparil več osob. Ranjence so izkopalni izpod razvalin in jih položili k železniškemu nasiplju. Triinpetdeset mrtvevcev se niso spoznali.

Nesreča se je pripetila dve milij zapadno od Dawsona. Vlak je vozil z vso motočno hitrostjo. Na vlaku je bilo kačih 150 osob. Vlak je nepravilno ostavil tir in v dva voza sta padla v reko Youghiogheny.

Zopet revolucija.

Vstaja proti novi vladi na San Domingo.

Bivši predsednik Wos y Gil na delu.

San Juan de Puerto Rico, 24. dec. Iz verodostojnih krogov se je zvedel, da nabira bivši predsednik republike San Domingo Wos y Gil, na Puerto Rico novince, in da namenava z njim dne 4. januarja z nekim francoskim parnikom odpljeti na Hawaii in se potem z svojimi vstavi napoti po kopnem v San Domingo. Tu bodo tvoril novo vstajo, s katero po močjo upa, postati zopet predsednik republike.

Semkaj se poroča, da je na tisoči Dominikanov pripravljenih pridružiti se generalu Wos y Gilu.

Cape Haytien, 23. dec. Semkaj se brzojavlja, da se je general Morales z svojimi vstavi in topovi, po streljanju na Monte Cristi, tamkaj ukrejal. Čete generala Jimineza so bile porazene.

Cape Haytien, 24. dec. Dominika vojna ladija bombardira mesto Puerto Plata.

Vprašanje Morotov za vedno rešeno.

Manila, 23. dec. General Leonard Wood, kateri je vodil kazensko ekspedicijo proti Morotom na otoku Mindanao, dospel je semkaj iz otočja Sulu. Tačko po svojem prihodu se je posvetoval z govorjem Taftom, načrtu, po katerem naj bi se Morot nastanili na posebnih rezervacijah. Vendar pa to posvetovanje ni bil veseljno, ker je Taft odpotoval v Zjednjene države. Wood želi, da bi vlažna gradila na otoku Mindanao žezlico do jezera Lanao. On je živel, da je takozvanovo vprašanje Morot končano in je mnenja, da določnih bojev ne bodo več prislo.

Filipinska komisija je privolila \$75,000 v pokritje izdatkov z častno komisijo, katera bodo obstali iz 50 uglednih in inteligentnih Filippincev, kateri bodo obiskali svetovno razstavo v St. Louisu in razna ameriška mesta. Komisija ostane v Zjednjene državah tri mesece.

Pomiloščeni Filipinci.

Manila, 24. dec. Generalni govor na Taft postal je sedaj v očigle božičnih praznikov milostljiv in jih ponudil več filipinskih jetnikov med katerimi je tudi katoliški duhoven Leonardo Depusty, katerga je vojno sodišče odsodilo v smrt, ker je lovor ukazal župana vasi Taylay živego pokopati. Smrtno kazeno do hovniškega lovova so spremenili v 20letno ječo.

Governer Taft odpotuje danes v Zjednjene države.

Vstavi so nedavno v Bosoboso na otoku Luzonu oplenili občinsko blagajno, vješli župana, mu prerezali kraljevski naslov in ga prepustili čodi Konstabljerji zasledujejo bandite.

**STENSKI KOLEDAR
ZA LETO 1904 PRIČNEMO
NAROČNIKOM BREZPLAČNO
RAZPOŠILJATI PO PRAZNIKIH.**

Svarilo Colombiji.

General Reyes odposal je daljši brzjav svoje vladu v Bogoto.

"Vojska proti republiki Panami pomenja vojsko proti Zjednjenum državam." — Reyes kmalu odpotuje v Colombijo.

Colon, Panama, 24. dec. Ob panskem obrežju vlada popolni mir. Ameriški križarka "Mayflower" dospela je dames semkaj iz darsijskega zaliva. "Mayflower" je obiskala otok Pinos, kjer se je izkrealo colombijsko vojaštvo.

"Mayflower" je moralna na imenovanem otok odpljut takoj, ko je semkaj dospelo poročilo, da so se tamkaj izkrcali colombijski čete. Ko je dospela vojna ladija k otoku, na katerem bivajo le Indijance, je njen mostro otok natancano preiskalo, ne da bi našlo colombijske vojake. Poročilo ter ni bilo resnično.

Ameriški mornarji so obiskali tudi celino nasproti otoka Pinos. Tu so mornarji obiskali tudi dve indianski vasi, toda Indijanci so jim dejali, da colombijskih vojakov niso videli.

"Mayflower" je odpljula proti otoku Pinos zjutraj. Opoldunek je dospela do Titumaci, kjer je "Atlanta" pred tednom dni našla colombijsko vojaštvo. Ladija je pljula bližo obrežja, in mornarji so na bregu Titumaci natancano videli colombijske vojake.

Ko je "Mayflower" pljula iz zaliva, srečala je colombijsko križarko "General Pinzon", katera je pljula proti Titumaci. Na križarki je bilo kačih 350 colombijskih vojakov. Obe vojni ladiji nista občevali.

V Parizu preti lakota.

Paris, 24. dec. Včeraj se je pričel generalni štrajk onih delavcev, kateri preskrbujajo občinstvo z vsakdanjimi jedili. Rano zjutraj so se zbrali delavci v delavskih borzih in so skleili pričeti z generalnim štrajkom. Pekom se bodo pridružili tudi vsemi delavci, kateri imajo opraviti v jekstvinami. Štrajk bodo trajal po zatrdilu strajkarjev toliko časa, dokler parlament ne razpusti municipialne in mestne posredovalnice dela. Do sedaj so sklenili pričeti z štrajkom tudi mesarji, prodajalec zelenjadi in sladčičarji. Pri razprodavanju jestvin je zaposlenih 400,000 delavcev, kateri pa najbrž ne bodo polnoštevilno štrajkali.

Policija pričakuje veličih demonstracij, radi česar se pripravlja na vse eventualnosti.

Peki naznanjajo, da bodo priredili več veliki demonstracije.

0 prodaji redovniških zemljisč.

Manila, 23. dec. Po trodnevnom posvetovanju med govorjem Taftom in vaticanskimi zastopnikom Guidijem in raznimi redovniki, so včeraj podpisali pogodbo, s katero postane prodaja redovniških zemljisč Zjednjene države, pravoveljavna. Zastopnik avguštinev, neki španski odvetnik, je skušal obravnava motiti in podaljšati, toda Taft je njega in njegove avguštine prisilil k molku.

Skrajna ljubosumnost.

San Francisco, Cal., 23. dec. Daniel O'Hare, kteri je bil zaljubljen v gralko gospodinico Ethel Bunyjevo, katera pa ni marala zanj, je na njo streljal in jo smrtno nevarno ranil. Na to je samega sebe vstrelil.

Ethel ga je pred kratek ostavila in si našla drugačja ljubimeca imenom Newman Shubener. Ko se je Ethel vrnila zvečer z novim ljubimcem iz gledišča, je O'Hare pričel na nju streli. Prva krogla je smrtno zaledila Shubenerja in druga je pogodila gralko.

Žalostno svđanje.

Des Moines Ia., 24. dec. Winifred Reiderjeva, članica opere, je dosegla domov, da prebjede božične praznike pri svojej materi Charles W. Gravesovi in da je zaupala dvoletno tajnost, da je že dve leti poročena z igračem Walter Halbachom. Radostno je hitela gralka k očetovih hiši, kjer je trkala in trkala — ne da bi je kdo odpril. Ko je prišla končno iz dvorišča v hišo, našla je — na tleh svoje mater umorjeno. Vseh klicov na pomoč, prišli so v hišo sodje, kteri so se za mrečne zvezeli. O morilcu do sedaj še ni duha ne luha.

Colombia je tudi poslala svoje vojsko na otroke Nueva Providenza in San Andreas, 200 milij severno od Colona, kjer otoka spadata še v Colombiji.

Washington, 24. dec. Državni oddelek je colombijskemu poslaniku, generalu Reyesu naznamnil, da bi bilo bolje, ako se vrne v Bogoto in da tamkaj vzpravi svoj vpliv na to, da prepreči vojsko med Colombijo in Zjednjene državami. Tekom zadnjih dren postal je položaj tako resen, da zamore v colombijskem vodovju priti vsak dan do sovražnosti. General Reyes je tudi uvidel, da tukaj ne bode nujesno opravili, dokler se njegova vlada pripravlja na vojsko.

Radi tega boda Reyes v par dnevih odpotoval v Colombijo.

Washington, 24. dec. "Vojska proti Panami pomenja vojsko proti Zjednjenum državam," to je vsebina brzjava, kterega je postal colombijski general Rafael Reyes svoje vledi v Bogoto. On je spoznal resnost položaja in skuša sedaj svojemu ljudstvu da položaj razloži. On je predprisan, da Zjednjene države ne bodo puštale, da se izkrea colombijsko vojsko na panamskem ozemlju. Reyes se v kratkem vrne v svojo domovino.

Colon, Panama, 24. dec. Ameriška križarka "Olimpia" dospela je semkaj, tako, da je v tukajnejšej lukšest ameriških vojnih ladij.

Pogreb v znanimenu „Union“ [Labelna].

Chicago, Ill., 23. dec. Prebivalci tukajnjšnjega mesta so dans zamogli opazovali pogreb, kjer se je vrnil v varstvu teme in — "union labelna". Truplo pokojnega John J. Kellyja so odnesli na voz, na katerem je bil pritrjen "Union Label", kjer je dozakoval, da je dotični pogrebnik že pravil v unijske plače. Tudi na kočijah, v katerih so se vozili pogrebci, so bili pritrjeni unijski labelni.

Colombia je tako, da je v tukajnejšej lukšest ameriških vojnih ladij.

Pogreb v znanimenu „Union“ [Labelna].

Chicago, Ill., 23. dec. Prebivalci tukajnjšnjega mesta so dans zamogli opazovali pogreb, kjer se je vrnil v varstvu teme in — "union labelna". Truplo pokojnega John J. Kellyja so odnesli na voz, na katerem je bil pritrjen "Union Label", kjer je dozakoval, da je dotični pogrebnik že pravil v unijske plače. Tudi na kočijah, v katerih so se vozili pogrebci, so bili pritrjeni unijski labelni.

Colombia je tako, da je v tukajnejšej lukšest ameriških vojnih ladij.

Pogreb v znanimenu „Union“ [Labelna].

Chicago, Ill., 23. dec. Prebivalci tukajnjšnjega mesta so dans zamogli opazovali pogreb, kjer se je vrnil v varstvu teme in — "union labelna". Truplo pokojnega John J. Kellyja so odnesli na voz, na katerem je bil pritrjen "Union Label", kjer je dozakoval, da je dotični pogrebnik že pravil v unijske plače. Tudi na kočijah, v katerih so se vozili pogrebci, so bili pritrjeni unijski labelni.

Colombia je tako, da je v tukajnejšej lukšest ameriških vojnih ladij.

Pogreb v znanimenu „Union“ [Labelna].

Chicago, Ill., 23. dec. Prebivalci tukajnjšnjega mesta so dans zamogli opazovali pogreb, kjer se je vrnil v varstvu teme in — "union labelna". Truplo pokojnega John J. Kellyja so odnesli na voz, na katerem je bil pritrjen "Union Label", kjer je dozakoval, da je dotični pogrebnik že pravil v unijske plače. Tudi na kočijah, v katerih so se vozili pogrebci, so bili pritrjeni unijski labelni.

Colombia je tako, da je v tukajnejšej lukšest ameriških vojnih ladij.

Pogreb v znanimenu „Union“ [Labelna].

Chicago, Ill., 23. dec. Prebivalci tukajnjšnjega mesta so dans zamogli opazovali pogreb, kjer se je vrnil v varstvu teme in — "union labelna". Truplo pokojnega John J. Kellyja so odnesli na voz, na katerem je bil pritrjen "Union Label", kjer je dozakoval, da je dotični pogrebnik že pravil v unijske plače. Tudi na kočijah, v katerih so se vozili pogrebci, so bili pritrjeni unijski labelni.

Colombia je tako, da je v tukajnejšej lukšest ameriških vojnih ladij.

Pogreb v znanimenu „Union“ [Labelna].

Chicago, Ill., 23. dec. Prebivalci tukajnjšnjega mesta so dans zamogli opazovali pogreb, kjer se je vrnil v varstvu teme in — "union labelna". Truplo pokojnega John J. Kellyja so odnesli na voz, na katerem je bil pritrjen "Union Label", kjer je dozakoval, da je dotični pogrebnik že pravil v unijske plače. Tudi na kočijah, v katerih so se vozili pogrebci, so bili pritrjeni unijski labelni.

Colombia je tako, da je v tukajnejšej lukšest ameriških vojnih ladij.

Pogreb v znanimenu „Union“ [Labelna].

Chicago, Ill., 23. dec. Prebivalci tukajnjšnjega mesta so dans zamogli opazovali pogreb, kjer se je vrnil v varstvu teme in — "union labelna". Truplo pokojnega John J. Kellyja so odnesli na voz, na katerem je bil pritrjen "Union Label", kjer je dozakoval, da je dotični pogrebnik že pravil v unijske plače. Tudi na kočijah, v katerih so se vozili pogrebci, so bili pritrjeni unijski labelni.

Colombia je tako, da je v tukajnejšej lukšest ameriških vojnih ladij.

Pogreb v znanimenu „Union“ [Labelna].

Chicago, Ill., 23. dec. Prebivalci tukajnjšnjega mesta so dans zamogli opazovali pogreb, kjer se je vrnil v varstvu teme in — "union labelna". Truplo pokojnega John J. Kellyja so odnesli na voz, na katerem je bil pritrjen "Union Label", kjer je dozakoval, da je dotični pogrebnik že pravil v unijske plače. Tudi na kočijah, v katerih so se vozili pogrebci, so bili pritrjeni unijski labelni.

Colombia je tako, da je v tukajnejšej lukšest ameriških vojnih ladij.

Pogreb v znanimenu „Union“ [Labelna].

Chicago, Ill., 23. dec. Prebivalci tukajnjšnjega mesta so dans zamogli opazovali pogreb, kjer se je vrnil v varstvu teme in — "union labelna". Truplo pokojnega John J. Kellyja so odnesli na voz, na katerem je bil pritrjen "Union Label", kjer je dozakoval, da je dotični pogrebnik že pravil v unijske plače. Tudi na kočijah, v katerih so se vozili pogrebci, so bili pritrjeni unijski labelni.

Colombia je tako, da je v tukajnejšej lukšest ameriških vojnih ladij.

Pogreb v znanimenu „Union“ [Labelna].

Chicago, Ill., 23. dec. Prebivalci tukajnjšnjega mesta so dans zamogli opazovali pogreb, kjer se je vrnil v varstvu teme in — "union labelna". Truplo pokojnega John J. Kellyja so odnesli na voz, na katerem je bil pritrjen "Union Label", kjer je dozakoval, da je dotični pogrebnik že pravil v unijske plače. Tudi na kočijah, v katerih so se vozili pogrebci, so bili pritrjeni unijski labelni.

Colombia je tako, da je v tukajnejšej lukšest ameriških vojnih ladij.

<p

„Glas Naroda“.

Cist slovenakih delavcev v Ameriki.

Urednik: Editor:

ZMAGOSLAV VALJAVEC.

Lastnik: Publisher:

FRANK SAKSER.

109 Greenwich St., New York City.

Na leto velja list za Ameriko \$3.

.. pol leta 1.50.

Za Evropo za vse leto gld. 7.50.

.. .. pol leta gld. 3.75.

.. .. četr leta gld. 1.80

V Evropo pošiljamo list skupno dve stevilki.

“Glas Naroda” izhaja vsaki dan izvemši nedelj in praznikov.

„GLAS NARODA“

(“Voice of the People”)

Issued every day, except Sunday and

Holidays.

Subscription yearly \$3.

Advertisements on agreement.

Za oglase do 10 vrstic se plača 80 centov.

Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne natisnijo.

Denar naj se blagovoli poslati po Money Order.

Pri spremembni kraju naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče niznani, da hitreje najdem načinov.

Dopisom in pošiljatvam naredite naslov:

„GLAS NARODA“,

109 Greenwich St., New York City

— Telefon 3795 Cortlandt. —

Alexandreta.

Alexandrettska afera je končana. Turški governer halebskega vilajeta moral je našega konzula Davisa prosti odpuščanja radi žalitev od strani tamošnje policije in amerikanizirani Armenec Attarjan, kterege je Davis tako izbornu čeval, je zamogel takoj z vsem, kar je imenoval svoje, odpotovati, dočim si je našl admiral Cotton z vojno ladijo „San Francisco“, s ktero je dovedel konzula v Iskenderun (Alexandretto), zoper vrnil nazaj v Bejrut.

Vse to zomoremo nazvati hitro rešitev neprijetnega posla in Američani so Turkom zoper dokazali, da se z njimi ni šaliti, da si oni ne smejajo šaliti niti z agitatorjem, kteri potuje po deželi padisaha, ako agitator čuva državljanjska listina pod zvezdino zastavo. Pred par dnevi so, kakor smo v ponedeljek poročali v „Glasu Naroda“ izlamski Škipetari v severni Albaniji usmrtili pravoslavnega sodnika in par pravoslavnih orožnikov. Slednji so bili nekaka predstraža za pričakovane reforme po rusko-avstrijskem načrtu in radi tega so jih tudi takoj ustrelili.

Toda ona ista Avstria in tudi Rusija se do sedaj za imenovanje žrtve še nista zavzeli, kajti do današnjega dne še nismo čuli, da bi imenovani dve državi zahtevali zadoščenja. Zadradi tega zomoremo biti pa povsem in popolnoma prepričani, da je varstvo pod zvezdino zastavo mnogo boljše, nego ono pod říškem avstrijskim in nekako lenim ruskim orlom.

Imenovani Armenec Attarjan, kterege je washingtonska vlada tako izbornu čeval, je pa nekako dvomljiv človek. On je bil namreč protiturški agitator, kteri je potoval po turškem ozemlju. Znano je tudi, da takci agitatorji pridebe ameriške državljanstvo, da zamorejo potem v njihove domovini neodvisno in v ameriškem varstvu agitirati.

Upamo, da bode tudi v nadalje dolžnost naših prvih uradnikov, zavzeti se za naturalizirane Američane, kateri agitirajo med svojimi v Evropi tlačenimi narodi. To je njihova dolžnost, na ktero so tudi prisegli. S tem si naša domovina v vladinim krogih drugih vlad sicer nakopljive sovraštvo, toda v evropskih narodih, kjer vse so več ali manj sužnji, pridebi si prijatelj, kteri so izvestno več vredni, nego mnogoštevilne krogane bitice na zadolženih evropskih prestolih.

Dopisi.

njujejo skupščine, na katerih se hoče narod izjavljati za finančno samostanost Hrvatske. Le tu in tam se dovoljuje taki shodi, ali pa se stavljajo sklicateljem najtrši pogovi, ki so jednostavno nezdržljivi s pravom v vsaki resnično konstitucionalni državi: s pravom do združevanja in s pravom do svobodnega mnenja. Sklicevatelji morajo n. pr. jamčiti, da se ne bodo razobesale zastave prevzemati morajo odgovornost, da se ne dogodi nikakov nered, pa bodi tudi kje v kaki gostilni, ali na kakem drugem mestu, ki ni v nikak z-ezi s krajem zborovanja, kjer torej sklicevatelji nimajo nikake moči. Celo za to bo moraljamčiti, da se na dan shoda ne dogodi kje v dotočnem kraju kakr — tativna! Sedaj pa povej človek, ki ima le zrno soli v glavi, kako naj kdo jamči z ozirom, da ne porabi take prilike kakov tat! Ali se ne dogodi lahko, da kdo kakemu madžarom prav istega dne — ker je prilika ugodna — iz osobnega maščevanja (in ne iz političnih motivov) poškoduje imetje prav v tistem trenotku, ko sklicatelji govorijo narodu, zbranemu na shodu? Po kaki pravici se more sklicevatelje shodi: proglašati odgovornimi za take čine? Kako se more zahtevati od sklicevateljev, da vrše tudi posel policije? — Mari niso oblasti poklicane, za izvajanje tacega posla, za čuvanje javnega in zasebnega imetja? O, ni težko umeti, kaj hočejo dosegči oblasti s takim postopanjem! One računajo tako-le: ako bi zapirali ljudi en masse, govorilo se bo, da se oblasti obzuščijo nasilja in da vrla tiranija; takopa moremo prijeti za vrat e par njih, ali — glavne osobe. Končni račun gre torej za tem, da si inicijatorji sedanjega svežega gibanja med narodom na Hrvatskem ne bodo upali sklicevati shodov pod takimi pogoji. S takim vektorskičem in nikakor opravičenim postopanjem hočejo sedanjega oblastnež preprečiti pravno narodo do zborovanja. Vidite torej, da le forma nasilja je sedaj lručena, ali nasilje je ostalo!

A kdo gre na roke temu prizadevanju vlade, da bi shodi prenehali. Zopet tista stranka, ki kriči o sebi, da je jedino ona čista hrvatska: zopet jih vidimo „čiste“, kakor zavezne madžarskega sistema! Te bodo shodi v oči skoro še bolj, nego po same vlado. „Čisti“ se ne boje nijesar bolj, nego da bi se narodu odpre oči. Zato kriče, da takih shodov ne treba! Tako nasprotovanje „čisti“ jih označa bolj, nego vse drugo. „Čisti“ se bahajo, da pred vsem treba izvojivati neodvisnost Hrvatske! To hinavstvo je na svojem višku. Ako naj narod izvojuje svoje pravice menda prvi pogoj ta, da pozna ta svoja prava in da se jih zaveda. Le politično izšolan in zrel narod more izvojivati svojo nezavisnost in sprovođenje? Narodu treba v prvi vrsti javne šole, ponaka. A kje naj narod dobiva tega pouka! Časopisimo samo, pa naj bode tudi na visini dovršenosti, ne more vršiti te naloge niti med najzobraženijimi narodi. Zato je ravno v najnaprednejših državah med kardinalnimi toškami na programu zares narodnih in svobodničnih strank: pravo do svobodnega združevanja in shajjanja. Koliko bolje je potrebno v narodu, ki ima mnogo analfabetov, torej ljudi, ki ne more zajemati pouka iz časopisov, ker ne znajo čitati! Od ene strani kriče „čisti“ narodu po nezavisnosti Hrvatske, na drugi strani pa mu vzkrabajo najelementarno sredstvo za takobo, ki je — pouk z živo besedo. Ponavljamo, da le oni narod si more izvojivati svobodo, ki je sam usposobljen za takoborbo po dobroj poznavanju svojih dolžnosti. Potem vidi čitatelji, koli drzno in nevredno igro igrajo „čisti“ z vsemi onimi, ki se dažejo se omamljati od njihovih blestičnih fraz!

No, hvale Bogu! Narod je začel odpirati oči! In čim bolj jih odpira, tem bolj obrača hrber „čistim“ zavezničkom madžarskega sistema ter se obrnca na stran plemenitih mož, ki hočejo najprej učiti narod, da ga bodo mogli potem osvoboditi.

Rojakom širok Amerike naznam, da imamo tukaj tri premogove rove, v katerih gre delo dovolj dobro. Rovi so last Central Coal & Coke Co., ktera družba je ugodila v vse našte zahteve, ktere smo je stavlili. Uniji je pristopilo tudi mnogo tukajšnjih rojakov. Sedaj smo vstavovali tudi slovensko podporno društvo, kjer je pričelo delovati dne 1. dec. in kjer je odsek društva sv. Barbare v Forest City, Pa. Dosedaj imamo le 11 članov, toda upamo, da v kratkem pridobimo več novih članov.

Ali le prvi pogled govori tako, ker priprosto ne opaža več tistega odkritega cincinčnega nasilja.

Ali če skušamo gledati nekoliko globlje, verujemo se, da je stalno blizu vse pri starem na našem vladnem sistemu. Khuen-paša je dušil svobodo zborovanja — tega neizogibnega pogača za zdrav razvoj političnega življenja —, istotako se tudi danes tu in tam in iz njevega razloga zbra-

Evropske in druge vesti.

Paris, 24. dec. Dreyfusova komisija se je posvetovala danes o poročilu Victor Mercierja o dokazih I. reýfusove nedolžnosti. Ker so pa spisi mnogoštevilni, minolo bodo še dalj časa, predno bode zamogla dati komisija svoj izrek.

Berlin, 24. dec. V Crničevi strajkajo že od avgusta vsi delavci tamošnjih tkalcic in predmetne. Strajkarji dobivajo od vseh delavskih organizacij v Nemčiji podporo, tako, da zamorejo poljubno dobo strajkati. Tovarnarji so do sedaj zgubili že 15,000,000 mark.

Berlin, 24. dec. Iz nemške jugozapadne Afrike se poroča o n-daljnih bojih med Nemci in domačini, kjer so se vršili v gorovju Karas. Domučini so bili baje poraženi.

Rim, 24. dec. Francoski poslanik Camille Barrere, naznanja italijanske vladi, da je francoski vlad pripravljena podpisati nedavno med Italijo in Francijo sklenjeno arbitražno pogodbo.

Willington, New Sealand, 24. dec. Držni mornarji Buckridge, kjer se je podal v malej ladji na pot krog Cape Horn proti Londonu, je plačal svojo držnost s življenjem. Njegova ladja se je že vrnila semkaj. Ko je bil Buckridge 1000 milj daleč od obrežja na Pacifik, padel je razjambor in je bležal na mestu mrtve. Njegov jedini spremljevalec in mornar, je potem dospel z ladijo nazaj v Willington. Buckridge, kjer je bil star 27 let, je služil v jugoafriški vojski in se je kasneje udeležil ekspedicije proti južnem tečaju.

London, 24. dec. Iz Vlissingen, Nizozemska, se poroča, da je parnik „Preussen“ obtičal pri Zoutelande v pesku. Parnik je pljal iz Yokohame v Bremen.

Paris, 24. dec. Včeraj populidine so skusili strajkajoči peki vprzoriti pred Palis de Luxemburg, kjer se je sèsel senat, večjo demonstracijo. Toda 500 policije je zasedlo vse ulice krog palače, tako, da je bila demonstracija nemogoca. Mnogo ljudi je bilo aretiranih. Na večjih trgih tabori konjica in policija. Zvečer so strajkarji priredili dve manji demonstraciji. 124 osob je bilo aretiranih.

Iz Srbije. Iz belgrajskih vojskih krogov se poroča, da je položaj v Srbiji dan za dnevom kritičnejši. Častniki so nevoljni na morilice od 11. junija, ker se ti jako arogantno obnašajo, in ker jim je kralj Peter podelil vsa višja mesta, čeprav jih niso zasluzili. Kralj in vrla jih želita, da bi ponehal ta razpor. Da bi spravil obe stranki, je imel kralj zadnji nagovor na vojaštvu; rekel je, da opaža neko nezadovoljnost med vojastvom in zato apeluje na častnike, naj pozabijo, kar se je zgodilo v tega pouka! Časopisimo samo, pa naj bode tudi na visini dovršenosti, ne more vršiti te naloge niti med najzobraženijimi narodi. Zato je ravno v najnaprednejših državah med kardinalnimi toškami na programu zares narodnih in svobodničnih strank: pravo do svobodnega združevanja in shajjanja. Koliko bolje je potrebno v narodu, ki ima mnogo analfabetov, torej ljudi, ki ne more zajemati pouka iz časopisov, ker ne znajo čitati! Od ene strani kriče „čisti“ narodu po nezavisnosti Hrvatske, na drugi strani pa mu vzkrabajo najelementarno sredstvo za takobo, ki je — pouk z živo besedo. Ponavljamo, da le oni narod si more izvojivati svobodo, ki je sam usposobljen za takoborbo po dobroj poznavanju svojih dolžnosti. Potem vidi čitatelji, koli drzno in nevredno igro igrajo „čisti“ z vsemi onimi, ki se dažejo se omamljati od njihovih blestičnih fraz!

Ker se snide kmalu skupščina, in bo imelo ministerstvo naloga sestaviti nov proračun, sledijoči vsi srbski domoljubi s skrbjo na težavni finančni položaj Srbije. Zato misli opozicija nastopiti združeno zoper vsake nove izdatke. Skupni srbski proračun znača približno 70 milijonov frankov, a od teh jih gre 28 milijonov samo za obresti in izplačanje dolgov. 4 milijoni gredo za pokojnike, 17 milijonov za vojsko. Ostane komaj še 24 milijonov in ti morajo zadostovati za vso upravo, civilno inšt, podpore in pred vsem za proizvodnje državne potrebitvine.

Finančni minister bo skupščini podal svoj program in razložil, kaj meni vrla storiti, da reši delo iz finančnega labirinta, a opozicija je prepričana, da drugje ni rešitev, kaj kor v znižanju vojnega proračuna in upravnih stroškov. Današnji politiki tožijo vedno, da vojska polovic, več stane, kakov je vredna. Srbija potrebuje majhne, a izvirne armade, in če bi stalo pred vratimi, o čemur govore, „drugo Kosovo“. Se mora računati na splošno narodni vstanek. Tudi pri upravi bi se dali prihranki. — Nekaj poslanih meni vložiti načrt proračuna, ki bo napravljen vladni predlog izkazal preitek petih milijonov.

KJE JE?

Martin Krašovec, doma od Celja. Dne 22. nov. t. l. je dovoljen s parnikom „Neckar“ v New York in mi brzojavil, da naj ga čakam na postaji v West Newton, Pa., kamor še do danes ni došel. Ako kdo rojakov kaj približnje o njem ve, ali celo za njegovo bivanje, naj blagovoli to naznamenitosti: Bartl Vertačnik, Box 85, West Newton, Pa. (23-24-12)

KJE SO?

Peter Culik, Anton Sternecc in Štefan Černko. Za njihov naslov bi rad zvadel: Alois Ogradi, tajnikom; Alojzij Kerhlikar, blagajnikom. Pregledovalca sta: Fr. Buzel in Josip Fritzer; ostali so od obornik.

KURZ.

Za 100 kron avstr. veljavje treba dati \$20.45 in temu še 15 centov za poštnino, ker mora biti dearna pošiljatev registrirana.

KJE JE?

John Zakrajšek, doma iz Bloške fare, mesec oktobra t. l. je prišel v Ameriko. Za njegov naslov bi rad zvadel njegov brat: Peter Zakrajšek, Camp Box 13, Ashford, Pa. (24-4x-12)

KJE JE?

Frank Vesel, po domače Teš. Za njegov naslov bi rad zvadel njegov prijatelj: Frank Zonta, 564 Centre Ave., Chicago, Ill.

Ekspresni parnik "francoske družbe" LA TOURNAINE

odpljuje dne 31. dec. ob 10. uri dop. iz New Yorka v Havre.

Najnovejši ekspresni parnik KRONPRINZ WILHELM

odpljuje 5. jan. 1904 ob 7. uri dop. in New Yorka v Bremen.

Lepi poštni parnik BLUECHER

odpljuje 2. jan. 1904 ob 2. uri popol. iz New Yorka v Bremen.

Lepi poštni parnik CEDRIC

odpljuje dne 30. dec. ob 10. uri dop. iz Nem Yorka v Liverpool-Hamburg

Lepi poštni parnik ETRURIA

odpljuje 2. jan. 1904 ob 2. uri popol. iz Nem Yorka v Liverpool-Hamburg

Lepi poštni parnik ROTTERDAM

odpljuje dne 30. dec. ob 10. uri dop. in New Yorka v Rotterdam.

Ekspresni parnik PHILADELPHIA

odpljuje 2. jan. 1904 ob 10. uri dopol. iz New Yorka v Southampton-Hamburg.

Vožnje listke za te parnike prodaja Fr. Saksler, 109 Greenwich St., New York. Za eksprese parnike si je preje potreba zagotoviti prostor, ker so po navadi prenapolnjeni in obilo potnikov zaostane. Nazzname nam odhod rotom brzovaja ali pa nas poklicite po telefonu: 3795 Cortlandt, ako ste na kaki postaji v New Yorku. Dobro si to zapomnite.

Kdo hoče kupiti dobre ure in zlatnino,

naj se obrne na podpisana, kjer tudi dobro v vestno popravlja

Listek.

Pogreb.

Slika iz življenja koroških Slovencev.

(Dalej.)

Okoli poldne so dosegli še le v Železno Kapljo. Postavili so krsto pred veliki križ, ki stoji zunaj ob južni steni župne cerkve sv. Mihaela. Ondi čakajo na pokop vsi mrtvci, ktere prineseo od zunaj v Kaplo....

Jozek se je ponudil Jurčku, da gre en v župnišče preskrbet vse potrebno zaradi pogreba; Mikej in Trobe sta krenila v gostilno, ki se nahaja nasproti cerkve, pokrepčat se; Jurček pa je sudi kapo z glave, pokleplnil pred križ ter začel moliti za dušo svoje ranjke Urške....

Nazdaj hudenju mrazu ni vstal prej, da je izmolil vse tri rožne venice. Zeblo ga je tako v roke, da je komaj že prebiral jagode pri molku. In ko se je naposled dvignil, je bil takoj trd po vsem životu, da je le s težavo prestavljal noge.

A vendar še ni šel v gostilno. Bil je slab, kajti napotil se je bil težč z doma, toda hotel se je šele po pogrebu pokrepčati. Bal se je nekoliko tudi, da bi denar, ki ga je bil vzel seboj, ne zadostoval za pogoščenje pogrebecv, ako bi že zdaj sam sebi ka privoščil. Pač pa je šel in si kupi tobaka. S pričaganom pipom se je postavil potem tako, da je imel krsto pred očmi. In ni se genil z mesta. Včas je potokel malo z nogo ob nogo, da bi si jih uglel, si pomencal semtertij malo roke, potem pa jih utknil spe v žep....

Na videz je bil čisto ravnodušen. Bralo se mu je skoraj neko zadovoljstvo na obrazu, ko je vlekel dim iz pipne cevi ter ga puhal pred se. Obraz mu je bil pač že preveč odreven in poteka na njem niso imelo več one prožnosti in gibčnosti, da bi se bile prilagodile notranjim čuvstvom.

No, časili so mu pa tudi res zaščoci in misli nekoliko vstran od krste. Oziral se je po trgu in mislil, kako dobro imajo ljudje tukaj dol in ravnni v tako velikem kraju v primeri s prebivalci, ki samotarijo po goriskih zapuščenih. Bil ni že dolgo v Kapli in je prihajal sploh le poredkom semkaj, zato se mu je zdelo sedaj, kakor bi bil prišel v veliko mesto. V svoji mladosti je že res bil tudi po svetu in videl marsikaj; toda kje je bilo že tisto!... Videl jo vse to v neki meglejni daljavi in bilo mu je, kakor bi se mu bilo samo sanjalo o tem!...

Ob treh so prenesli truplo umrlega Devici Mariji v Trnu in ga izročili ondi hladni zemljini, potem pa je povabil Jurček nosače, da so stopili z njim v gostilno.

Izpočetka so malo govorili, toda je bil prišel kozarec trikrat, štirikrat na okolu, so se jim jezik razmajali. Bilo je videti, kakor bi se bili zavedeli še le sedaj, ko so začutili vinsko moč po svojih udih, kako žalostna pot jih je bila privreda semkaj. Sele zdaj so začeli govoriti o rajnici ter jo pomilovati, da je morala s sveta....

Zlasti pa je bil postal zgovoren — popolnoma zoper svojo navado — Jurček. Vino je učinkovito pri njem se hitreje in močneje nego pri drugih, ker je pil tako rekoč na teče.

Naslonil je bil glava na dlan leve roke, desnico pa je iztegoval daleč tja po mizi in venomer ponavljaj:

"Eh, vi ne veste, kaka duša, kaka duša je bila ta moja rajnica!... Jaz vam rečem, nič težkih žensk več na svetu!"

Ta beseda bi mu bil lehkoh kdo zameril, toda ni mu jih. Pač pa so dale tiste povod, da je Trobe vprašal:

"Pa kako si bil prišel do te svoje stare, kako?"...

"Eh, to so čudne reči, vam rečem, čudne reči!... Človek nikdar ne ve, kje ga čaka to ali onol... Jaz sem v svoji mladosti toliko mislil, da se kdaj ožnim, kakor da bodem kdaj velik gospod, pa sem se vendar..."

"Potem pa povej, povej!" sili Trobe.

Jurček se ozre malo plašno na okrog. Pri mizi je sedelo tudi nekoliko gostov iz Kaple in teh se je menda bal. Toda nemara, da je tudi nje mikalo slišati, kaj jih pove ta gorjane. Tudi iz njih srede se namreč oglaši nekdo ter mu prigovarja, da naj priponuje.

* * *

"Pa poslušajte, no!" prične Jurček. "Najprej naj vam povem, kako je bilo z menom."

Jaz sem bil edini otrok svojih staršev. Ne brata ne sestre nisem imel. Mati so mi umrli, ko sem bil star še le seden let. Od tistih dveh sva bivala z očetom sama gori v bajti. Sicer pa sva bila tak večji del v gozdu. Vsač poletenski čas. Oče so drvarili in kuhalni oglje, jaz pa sem stikal, dokler sem bil še majhen, za čmrlji, za tiči, vervecami, in kdo ve, za čim še vse. Pozneje seveda sem pa tudi pomagal pri delu....

Tako je šlo do mojega sedemnajstega leta. Takrat so mi hkrat ušle umrli... Eh, tistikrat so bili tudi falosteni dnevi zame!... Meni je že marsikaj hudega zadelo in marsi-

kaj sem že prestal, pa naj bo v božjem imenu!... No, k sreči je bilo to poleti!... Tvoj oče, Jožek, so bili vse poskrbeli, da smo očeta pokopali... Bog jih daj dobro tam na onem svetu!....

Po očetovi smrti sem ves teden begal po gozdru in nisem nič družega jedel, kakor maline. Skoro na polmetre sem se priznal nekega due do koče, sedel na prag in začel premisljevati, kaj naj začnem. Sedel sem dolgo tako, ko se domislil, kako neumno je tako premisljevanje. Kaj mi je bilo začeti družega, nego udati se v to, kar mi je naklonil Bog, pa se naprej opravljati delo, ki sem se ga bil navdil ob očetovo strani!"

Prešinilo me je nekaj, in moje potrosti je bilo nakrat konec. Začel sem hoditi na delo in kmalu nisem imel nikoli dosti opraviti in zato jih tudi iskal nikoli nisem. Prebil sem prav lehko brez njih. Imel sem to vero, da bom živel tako vse svoje dni... Pa pride vse drugače, vse drugače, nego si človek misli!...

Nekaj dne sedim, — tistikrat sem bil blizu dvajset let star — poleg svoje oglenice in gledam, kako se dviga dim iz nje. Kar nastane za mojim hrbitom po gozdu dol si trušči in hrušč, da mislim: to mora biti najmanj medved!

Planem po koncu in kaj vidim? Naravnost dolri proti dolinici, kjer je stala moja oglenica, drevi čez dra bilo treba. Prikaže se precej nate in strn mlado deklete. Oblike jih je bila že vsa razrgana, tako malo je pazila na to, kod beži. Morala jih je biti presneta sila. Ko me zagleda, zavipije:

"Oh, pomagaj, pomagaj! On, on je!..."

"Kdo on?" hočem vprašati, pa nji gracičinski logar, kterege sem dobro pozнал, ker je zmeraj lažil po gozdih.

"He, tako!" zahrešči. "Sem torej uhaš — k temelju... Čakaj, čakaj, to bo pa za tvojega očeta kaj!... Toda zdaj greš z menoj, deklina!..."

"Ne, ne!" reče ona in se stisne boječe za moj hrbit. A ko sili oni le vanjo, zaupije na vse glas: "Brani, brani me!" Jaz pa sam ne vem, kaj so storile te besede in mene! "Brani me!"... Ko sem bil začul te besede dekletovete, je zavrelo nekaj po meni in bilo mi je, kakor bi se bile vse moje moči podvajile. Zapodim se v nasilnika in ga neusmiljeno vržem po tla. Puško, ktero je bil snel z rame, mu izvijem in jo zaženem da le tja v goščavo....

(Dalej prihodnjic.)

Nad 30 let se je obnašal Dr. RICHTERJEV SVETOVNI PRENOVILJENI "SIDRO" Pain Expeller kot najboljši lek zoper REUMATIZEM, POKOSTNICO, PODAGRO itd. in razne reumatične neprilik. SAMO: 25ct. in 50ct. v vseh lekarnah ali pri F. A. Richter & Co. 215 Pearl Street, New York.

IZVRSTEN IGRALEC NA HARMONIKO, kateri znaigrati vsakovrstne komade za zabavo in ples, se priporoča zaigranje. Ima izvrstne, najmodernejše harmonike. Frank Knez, Box 168, Hacket, Pa. (23-25-12)

NAZNANILO. Slovensko podporno društvo sv. Alojzija št. 31 J. S. K. J. v Bradocku, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu, v dvorani Mr. Kedmajera, Rankin Pennsylvania. Za tekoče leto bili so izvoljeni sledči uradniki:

Ivan Germ, predsednikom, 1103 Cherry Alley, Bradock, Pa.; Matevž Kikil, podpredsednikom, 854 Cherry Alley, Bradock, Pa.; Jakob Knez, I. tajnikom, 1104 Cherry Alley, Bradock, Pa.; Anton Sotler, Box 142, II. tajnikom, Linhard, Pa.; Alojzij Horvat, blagajnikom, Box 164, Linhard, Pa.; Ivan Germ, zastopnikom.

Odborniki: Jos. Pere, Ivan Zgomek, Frank Šetina, Jakob Maček. Zastavnošča: Josip Troha, Maršal: Ivan Troha, Ivan Martinčič in Jos. Žefran Opombo. Tem potom se društveni društva sv. Alojzija opominjajo, da v najkrajšem času poravnajo svoj dolg, ali pa da se pismeno obrnejo do I. tajnika, da se jih podaljša obrok ker inace jih mora društvo suspenzirati.

Društveniki agitirajo v prid društva ODBOR.

4 apr 04

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

ZA LETO 1904

X. LETNIK

IZDALO IN ZALOŽILO UREDNIŠTVO

"GLAS NARODA"

CENA 25 CENTOV

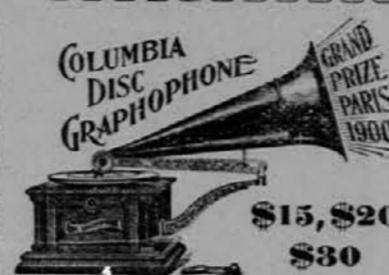
CENA 25 CENTOV

Vsebina: Ob novem letu (Pesem). — Koledar s zgodovinskimi podatki. — Leto 1904. — Na poti v Ameriko, z desetimi slikami. — Leon XIII. s sliko, novi papež s sliko. — Ljubljavo pismo (slika). — Prekasno (povest iz California). — Popodenj v državi Kansas, z dvema slikama. — Razgovor z milijonarjem. — Mali kavalir. — Podlucična železnica v New Yorku, s tremi slikami. — Srečna smrti. — Svetovna razstava v St. Louis, Mo., s tremi slikami. — Uradniki in delegati Jugoslav. Katol. — Jednote na glavnem zborovanju v Omaha, Nebr. — Tintnik (humoreska s podobo). — Revolucion v Srbiji, s tremi slikami. — Poskušnja. — Godsp Dlesk. — Dobri prijatelji (slika). — V Klondike. — „All right!“ — Velikomestni berači. — Mojsterska dela. — Svetovna kronika. — Smešnice. — Oznanila.

Koledar je primerno darilo za novo leto v staro domovino prijateljem.

Dobiti je:

v New Yorku: 109 Greenwich St.
v Clevelandu: 1778 St. Clair St.

Svira vse vrste glasbe.

Učenje kacega instrumenta je nepotrebno.

Columbia Records.

Stroj govori razločno.

Pišite po brezplačne cenike 53, v katerih so oznamenjeni glasbeni in pevski komadi.

VALČKI (CILINDER).

Sedem palcev 50 ct. komad: \$5 ducat. — Deset palcev \$1 komad: \$10 ducat.

BLACK SUPER-HARDENED COLUMBIA MOULDED RECORDS 25 centov komad: \$3 ducat.

Povsem novi proces. Mnogo bolj trpežen, nego vsak drug cilinder.

COLUMBIA PHONOGRAPH CO., 93 Chambers Street, New York City.

Matija Pogorelc, prodajalec

UR, VERIŽIC, UHANOV, murčkov iz reškega zlata in druge zlatnine.

BOGATA ZALOGA RAZNIH KNJIG.

Novi cenik knjig in zlatnine pošljem prosti. Pište ponj.

Cene uram so naslednje:

Nikel ure 7 Jewels \$6. — Boss case 20 let garancije: 15 Jewels Waltham \$9. — 16 Size 7 Jewels \$15. —

Srebrne ure z enim pokrovom \$12. — Boss case 25 let garancije: Srebrne ure z 2 pokrovoma \$16. — 16 Size 7 Jewels \$25. —

in višje. \$30.

O pomba. Vse zlate ure so z dvojnim pokrovom. Kolesovo pri naštetih urah je Elgin ali Waltham, kakor nekoga kdo želi. Blago pošljam po Express. Vse moje blago je garantirano. Razprodajalcem knjig dajem rabat (popust) po pisnem dogovoru. Manj zneski naj se pošljajo v poštnih znamkah. Naslov v naročbo knjig je napraviti:

M. POGORELC, Box 226, Wakefield, Mich.

Naročila za ure in vse druge stvari pa naj se od sedaj naprej posljajo pod naslovom:

M. Pogorelc, Care of B. Schuette, 52 State St., Chicago, Ill.

Družinska praktika po 10 ct. Božične in novodelne razglednice po 3 za 10 ct., 12 komadov 25 ct. Murčki iz reškega zlata so mi poslji jih pričakujem.

Jacob Stonich, 89 E. Madison Street, Chicago, Ill.

Slika predstavlja srebrno uro za gospode. 18 Size Screw B navjak.

Cena uram:

Nikel ura \$ 6.00

Srebrna ura \$12.00

Srebrn: Ura z dvema pokrovima \$13.00

Ako želite uro s 15. kamni, potem pribloži \$2.00 navedenim cenam:

Cena „Fahys Cases Goldfield“ jančene zo let:

16 Size 7 kamnov \$15.00

16 " 15 " \$18.00

18 " 7 " \$14.00

18 " 15 " \$17.00

6 Size ura za daru \$14.00

2 kamnov \$14.00

OPOMBA: Vse ure so najboljše delo Elgin in Waltham ter jančene glede kakovosti.

Za obile naročbe se priporočam.

Jacob Stonich, 89 E. Madison Street, CHICAGO, ILL.

GAŠPER KORČE

1776 St. Clair St., Cleveland, O.

Tolmač pri sodiščih. Ako se poneštevajo tovarni izposluje odškodnino. Moje načelo je z rojaki pošteno postopati,

da v najkrajšem času poravnajo svoj dolg, ali pa da se pismeno obrnejo do I. tajnika, da se jih mora društ